

2. Η νομοθεσία της Μακεδονικής Δυναστείας και η σύγκρουση με τους «δυνατούς»

α. Η νομοθετική δραστηριότητα

Συλλογές ή μεμονωμένοι νόμοι που εκδόθηκαν από τους Μακεδόνες αυτοκράτορες:

1. **Πρόχειρος Νόμος:** εύχρηστο απάνθισμα νόμων που αντικατέστησε την **Εκλογή**, νομική συλλογή των Ισαύρων.
2. **Επαναγωγή:** εισαγωγή στον Πρόχειρο Νόμο που καθόριζε με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη.
3. **Βασιλικά:** συλλογή νόμων, η οποία αντλεί κυρίως από τις νομικές συλλογές του Ιουστινιανού (60 βιβλία).
4. **Επαρχικόν Βιβλίον:** διατάξεις που ρύθμιζαν τη λειτουργία των συντεχνιών της Κωνσταντινούπολης.
5. **Νεαρές:** νέοι νόμοι που απέβλεπαν κυρίως στον περιορισμό της μεγάλης γαιοκτησίας.

β. Νόμοι και αγώνας κατά των δυνατών

Οι **Μακεδόνες αυτοκράτορες** επιχείρησαν με μία σειρά από νόμους να **προστατεύσουν την αγροτική κοινότητα και τους ελεύθερους καλλιεργητές**, οι οποίοι στήριζαν τον θεσμό των θεμάτων και πλήρωναν φόρους, **από τις καταχρήσεις των δυνατών**, που επιδίωκαν να ιδιοποιηθούν τη γη των φτωχών, να αποσπάσουν προνόμια και να κατακτήσουν την πολιτική εξουσία.

Με τους **νόμους** αυτούς οι Μακεδόνες αυτοκράτορες επέβαλαν ή πέτυχαν τα εξής:

1. Να **προτιμώνται** ως αγοραστές **οι γείτονες και οι συγγενείς**, όταν πουλιόταν ένα κομμάτι κοινοτικής γης.
2. Να **αποδίδονται** τα χωράφια που είχαν σφετεριστεί οι δυνατοί στους προηγούμενους φτωχούς ιδιοκτήτες τους **χωρίς αποζημίωση**.
3. Να **απαγορεύεται** η πώληση και η αγορά στρατιωτικών κτημάτων. Όποιος διέθετε τέτοια κτήματα ήταν υποχρεωμένος να στρατεύεται.
4. Να **περιοριστεί** η αύξηση της εκκλησιαστικής περιουσίας.
5. Να **πληρώνουν** οι δυνατοί τους **φόρους του χωριού** (1002), μια υποχρέωση που βάραινε παλιότερα την κοινότητα συλλογικά (αλληλέγγυον).